

fst
FÖRENINGEN SVENSKA TONSÄTTARE

TONSÄTTAREN

4 2002

Ord- föranden har ordet

Som tidigare meddelats har tonsättaren Arne Mellnäs avlidit. Arne var en av de få svenska tonsättare som jag kände till när jag på sent 70-tal flyttade ner till Stockolm. Att jag som trumpetspelande pilt i Norrbotten kände till Arne, före namn som Karl-Birger Blomdahl, antyder att han hade ett genomslag även i musikskolesammanhang där den nya musikens roll aldrig varit särskilt framträdande. För mig och för många andra tonsättare i min generation, kom Arne som instrumentationslärare på Musikhögskolan i Stockholm att spela en avgörande roll. Med sin underfundiga lite vassa humor och lågmälda framtoning präntade han in instrumentationens innersta hemligheter i oss bångstyryga elever. Hans ivriga, lyssnade och uppmuntrande attityd till andra tonsättare och musiker kommer att saknas långt utanför Sveriges gränser. Arnes Mellnäs bortgång är en stor förlust för musiksverige.

Marcus Boldemann skrev upprört i Dagens Nyheter här förleden att det spelades för få svenska verk i Berlin under Nordiska Musikdagar, Magma. Orsaken var bland annat för litet ekonomiskt stöd från svenskt håll. (Läs även Marie Samuelssons rapport från festivalen.) Då kan man fråga sig hur det svenska utlandsstödet fungerar. Enligt de samtal som jag haft med övriga nordbor framgår att alla haft problem med hur Magmaprojektet varit upplagt; ett nordiskt land administrerar en samnordisk satsning i Tyskland. Sverige kom inte över den byråkratiska tröskeln; det gjorde resten av Norden.

Jag skall inte trötta Er läsare med de otaliga exempel på spelhungriga musiker som velat ge sig ut i världen med svensk musik, men inte kunnat åka eftersom det saknats resestöd antingen på Kulturrådet, Konstnärsnämnden, Svenska Institutet eller Rikskonserter. Många projekt stupar på att arrangörer i fjärran land ofta är utövande musiker eller tonsättare som självklart i utbyte vill få speltillfällen i Sverige. Vi måste bli bättre på att stödja tonsättare och musiker när tillfällen till utlandsprojekt ges, inte nöja oss med att se på när finnar, norrmän och danskar stolt visar upp sig. Och förresten Kulturrådet – vart tog utredningen "Framtidig ensemble" vägen? Där fanns embryot till något fungerande. Gräv fram den ur gömmorna och sjösätt projektet. Vi har faktiskt något att visa upp!

*Sten Melin
Ordförande*

INNEHÅLL

Ordföranden har ordet 2

Musikfunderingar N° 4 3
Maria Küchen

FYLKINGEN 4 -5
Marie Samuelsson

DEBATT
Mångfaldens problematiska ansikte 6
Fredrik Österling

Nordiska Musikdagar i Berlin 7
Marie Samuelsson

Konserter och uruppföranden 8

TONSÄTTAREN

Tidningen Tonsättaren ges ut av Föreningen svenska tonsättare och kommer ut med fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare Sten Melin
sten.melin@fst.se

Redaktör Marie Samuelsson
marie.samuelsson@fst.se

Layout Kristina Westman
kristina.westman@fst.se

Adress FST
Box 27327
102 54 STOCKHOLM

Tel 08-783 95 90

Fax 08-783 95 40

Omslagsbild: Stefan Östersjö vid Magmafestivalen i Berlin
Fotograf: Thomas Riesler

Tidskriften är gratis. Prenumerationsärenden hänvisas till ovanstående adress och telefonnummer.

MUSIKFUNDERINGAR N° 4

Vi fortsätter vår serie där gästkrönikörer från andra konstområden går på konserter med ny konstmusik och skriver om vad händelsen kan förmedla och vad lyssnandet innebär för just dom. Lagom till Lucia bad vi denna gång poeten Maria Küchen att gå på Ljusfest på Fylkingen.

”Det är nog lite svårt eftersom det är experimentellt”, sa någon i pausen. Att dra jättepublik till Fylkingen, alltså. Jättepúbliken har abonnemang på

Berwaldhallen istället. Kanske tror dessutom många att det är lika överseriöst på Fylkingen som när en konventionell stråkkvartett framträder i Konserthuset – åskådaren får inte röra sig och absolut inte skratta och dessutom är det alltså experimentellt på Fylkingen, läs jobbigt.

Dags i så fall att göra upp med sina fördomar? Dags, definitivt, att ta sin olust inför kulturens humorfrihet dit där den hör hemma – till kultursammanhang där publiken uppför sig som under en högmässa.

På Fylkingen behöver det inte vara så. Där har jag upplevt avkoppling från vardagens krav. Det är kul på Fylkingen.

Vid Lucia var jag (och en hyfsat stor publik) på Ljusfest. Det som mest levde upp till mina förförståelser om Fylkingen var Guds söner (Leif Elggren och Kent Tankred): Två killar pillande på apparater så jätteljud uppstod. Minutiös noggrannhet kombinerad med en lekfullhet som i pojkrummet gav den där meccanokänslan.

Men mest associerade jag till en simulerad rymdraketstart jag upplevde en gång i Disney World– tills boysen, som i sandlådan, började peta på varandras saker och bli alltmer osams. En lysande liten dramaturgi. I en konventionell stråkkvartett skulle något liknande tyvärr aldrig kunna ske; aldrig får man se cellisten pillra på violinen.

Jaha, så Fylkingen är ett killställe. Says who? Bland Ljusfestens aktörer fanns såpass många kvinnor med en självklar plats i sammanhanget, att ”lyfta fram kvinnorna” skulle kännas lite som patriarkatets chevalereska gest mot folk som klarar att lyfta fram sig själva. Tutuula Sisters, Lotta Melin, Anita Gordh, SU-EN: Snarare än sitt kön representerar de mångfalden av uttryck som rymms inom Fylkingens spektrum: komposition, improvisation, dans, konst, dikt.

Keyboardisten Ida Lundén tog plats i trion Rock out, bekant för sina improvisationslekar på maxeffekt med hitmusikens element. Med stora kniven mixades allt från rock ’n’ roll till Nu tändas tusen juleljus till en stenhård mousse. (Rock outs trumslagare Niklas Korsell var den enda denna kväll som också finns representerad på en Absolute Music-CD; då som trummis i rockbandet The Plan).

Vokalisten Anne Pajunen framförde ett stycke för röst och band av Per Magnusson. Hon hölls fast av två bodybuilders, det såg skojigt ut samtidigt som det fixerade föreställningens skärpa på den mänskliga röstens villkor, bokstavligt och metaforiskt: det var som om muskelbergen representerade Det Möjliga. De var en förutsättning för att människan Anne P inte skulle ramla

ihop bara, samtidigt som hon tyckte vilja bryta sig loss ur deras grepp och flyga, som om sången verkligen ger vingar. Det blev ovationer.

Lise-Lotte Norelius manipulerade per laptop Apotekets råd om rökning, upplästa av Sören Runolf, så att jag kände att OK, den gängse stråkkvartetten konserverar spår från en svunnen tid men min egen samtid gestaltas på ställen som Fylkingen. Min samtid är en värld av klanger, brus, ljud och fragmentiserade budskap i en improviserad komposition – ibland påträngande och irriterande, ibland fulländat vackert – där vad som helst kan hända. Mitt i värsta skönheten eller oljudet kan det komma, klart som ur radion: ”Det hjälper inte att röka under köksflåkten. Piprök. Piprök. Piprök.”

Humorn är den högsta formen av allvar. Störst utrymme i tiden tog allvaret materialiserat i stycket ”E” av Daniel Rozenhall och Mats Lundell, den här kvällen förstärkt med live-elektronikern Lars Åkerlund samt bildspel. ”Var börjar och slutar jaget och var tar yttervärlden vid? Kan jaget ta kontroll över det yttre rummet och/eller uppgå i förening med?”

Vem vet, inte jag, men jaget kan mycket på Fylkingen. Supernörd och hipster möts, ofta inom en och samma människa. Organisationer är platt: Styrelseordföranden bangar inte för att plocka disk och byta toarullar, det du, Percy Barnevik. En upplädd kvinna kommer inirrande, ett dansbandsfreak vilse på väg till Mälarsalen.

Det är inte fel. Allt hör ihop.

Maria Küchen

(Se bilder från Ljusfesten på nästa uppslag)

I KORTHET

Thomas Jennefelt, årets Atterbergpristagare

På Kurt Atterbergs födelsedag den 12 december delas STIMs Atterbergpris ut och det gick i år till tonsättaren och FSTs förre ordförande Thomas Jennefelt. Han tilldelades priset för sin betydande tonsättargärning och sitt aktiva och hängivna arbete för sina kollegors konstnärliga villkor och för den svenska samtidsmusikens bästa.

Priser ur Christ Johnsonfonden

På Musikaliska Akademiens Högtidsdag den 25 november delades det lilla och stora priset ur Christ Johnson Musik Pris Fund ut.

Tonsättaren André Chini fick ta emot det stora tonsättarpriset för pianokonserten *L'Indien*, och tonsättaren Fredrik Hedelin mottog det lilla priset för sitt verk *Tecken* för orkester.

Hans Gefors fick danskt pris

Wilhelm Hansens danska komponistpris gick i år för första gången till en svensk tonsättare.

Hans Gefors får 50 000 danska kronor för kvaliteterna i de fyra helaftonsoperorna *Christina*, *Vargen kommer*, *Der Park* och *Clara*.

FST delar ut egna priser

Vid Föreningen svenska tonsättares julkmiddag den 6 december utdelades två priser.

Rosenbergpriset för 2003 tilldelades tonsättaren Dror Feiler för sin ”överträffade expressivitet, okuvliga stridsvilja och konstnärliga integritet”.

Föreningens Interpretpris för 2002 tilldelades dirigenten Gunnar Eriksson som ”med konstnärlighet, skärpa och djupt innovativ klangkänsla för sitt instrument – kören – starkt har bidragit till att stärka den nyskrivna svenska körmusiken.”

Ny musik och intermediakonst

FYLKINGEN i Stockholm har för mig fungerat som den där frizonen, en kammarmusik- och/eller experimentscen i närheten av där man bor och verkar. Ett ställe där man kan möta olika genrer, få testa och utbyta idéer med andra konstnärer, kunna delta både som lyssnare och utöware i olika produktioner.

Eftersom Fylkingen idag verkar vara synnerligen produktivt drev nyfikenheten på dess verksamhet till ett samtal med Lise-Lotte Norelius och Johannes Bergmark, två av dem som sedan några år sitter i Fylkingens styrelse.

De bekräftar att aktiviteten och antalet föreställningar och konserter ökat i föreningen Fylkingen under de senaste 5-6 åren och man upplever ett ständigt hårt tryck på lokalen.

Programmet som ges på Fylkingen bestäms av produktionsgruppen, som är fristående från styrelsen, utses av årsmötet och har en egen budget att förfoga över. Det ekonomiska stödet kommer från Kulturrådet och kommunen och av det totala bidraget går ca en tredjedel till lokalhyra. Produktionerna som produktionsgruppen helt tar hand om organisatoriskt, är ca ett evenemang i månaden och verksamheten byggs också till stor del på medlemsinitiativ.

Merparten av Fylkingens konstnärliga verksamhet och organisation bygger på ideellt arbete. Det faller sig därför naturligt att det är samma personer som deltar i både det konstnärliga och det organisatoriska arbetet.

På frågan om vad som just nu utmärker den konstnärliga inriktningen bli svaret från båda ordet:

– Bredd. Det är en medveten tanke; det ska vara spridning. De berättar att elektronmusiken fortfarande står stark, mycket via kontakterna med EMS. Programmet har det senaste året också innehållit fler kammarmusikkonserter än tidigare med t ex KammarensembleN, SON och Stockholms saxofonkvartett.

Aktiviteternas innehåll går lite i vågor, vissa perioder är det mindre improvisationsmusik och dans och andra perioder växlar genrererna igen, men sammanfattningsvis är det alltså en bredd man eftersträvar. Nyare former läggs till, totalt sett har verk som innehåller interaktivitet mellan musiker och dator, live-elektronik och även musiker och band/Cd/laptop ökat mot att de rena bandkompositionerna har minskat något. Fylkingen ger också kvällar där en club-aspekt råder, hämtad från DJ-kulturen, ibland avlöser detta en vanlig konsert och avslutar kvällen.

Så gränserna mellan i detta fall populär- och konstmusikkulturen har suddats ut mer i verksamheten än tidigare?

Ja gudskelov, säger Johannes och man är överens om att ser man på arrangemangen i stort så blandas dessa världar mycket mera nu än förr.

Lise-Lotte påpekar också att diskussioner om detta ständigt pågår och att åsikterna växlar från person till person.

I stadgarna står att man vid varje höstmöte skall diskutera Fylkingens målsättning, vad som "främjar det radikala konstnärliga arbetet." Johannes berättar att folk har åsikter men att det är svårt att få upp dessa till ytan och om ett evenemang kan utlösa en diskussion kan det därför vara bra att programsätta.

Eftersom folk håller på med så olika saker så vill man kanske inte bråka, man försöker respektera varandra för att det ska flyta smärtfritt, säger Lise-Lotte.

Några exempel på bredare kontakter är t ex samarbetet med Nursery. Det har lett till nya publikgrupper, som också har upptäckt andra, för dem nya saker inom Fylkingen. Kontakterna med ungdomsverksamheten vid Lava på Kulturhuset, har också varit mycket viktigt, där Fylkingens medlemmar gjort flera aktiviteter. Konserter

FYLKINGEN

terna med kompositionsutbildningarna på Musikhögskolan, fortsättningskursen vid EMS och Tonsättarskolan i Visby breddar också innehålllet. Skolverksamheten består av att unga elever kommer till Fylkingen gratis på en riktig konsert i en konsertlokal. Dessa projekt går ofta ut på att barn får bygga egna instrument.

Vari ligger då det experimentella idag?

Johannes svarar att om man har ett uttryck man tycker är fullkomligt naturligt för en själv, då känner man kanske inte att det är så experimentellt, men samtidigt är ju allt skapande experimentellt egentligen. Man gör något som inte funnits förut. Det är en lite konstig beteckning och ändå en slags genrebeteckning som gör att folk vet vad det är. Även om det ska vara något experimentellt finns det något bekant som gör att man vet vad det handlar om. Det är inte de vanligaste förhärskande formerna och det är det enda man vet.

Lise-Lotte upplever att genrerna väldigt mycket håller på att blandas.

–Alla håller på och experimenterar med allting. Dansarna arbetar med video och ljud, konstnärer med ljud, performance-artister arbetar liksom jag med att micka upp ljudhändelser i vardagen och bearbeta det. Alla håller på och söker väldigt mycket. Nu kanske det är dags för oss på Ljudsidan att börja dansa och ge oss in i dansen!

Något man arbetar med i olika grad är nya konsertformer med tex publikplaceringen: stående, gående, liggande. Johannes menar också att det samtidigt har skett en förändring i publikattityden. Fler tycker om att lyssna på bara högtalare eftersom flerkanalssystem gör att lyssnaren blir mer delaktig i en ljudmiljö. Högtalar-systemet Meijer ska också i mån av tid finnas tillgängligt i framtiden när någon vill kolla ett flerkanalstycke.

Fylkingen i sig är en experimentell verksamhet, där de flesta söker ett utbyte med andra konstformer. Det uppstår hela tiden nya möten.

–Man har en lista i huvudet på folk man vill arbeta med när man har tid. Det är bara att hålla på tills man stupar.

Snart ska det nog också komma upp en ny skylt vid ingången på Torkel Knutsson gatan eftersom lokalen ligger lite inträngt på gården i Münchenbryggeriets stora kvarter.

På frågan om de har något att tillägga säger Johannes:

– Hitta hit!

*Text: Marie Samuelsson
Foto: Theresia Bråkenhielm*

Anne Pajunen

Mångfaldens problematiska ansikte

Nyligen presenterade Sveriges Musik och kulturskoleråd (SMOK) en undersökning kallad "Musikalisk mångfald", som i kort-het konstaterar följande: intresset för vissa orkesterinstrument, exempelvis klarinet, har minskat drastiskt. Istället ökar intresset för elgitarren, elbasen och slagverk (läs: trumset). Mellan raderna i undersökningens avslutande "diskussion" ger man också uttryck för ett visst dåligt samvete. Främst för att pedagogerna kanske varit för dåliga på att lyssna på elevernas egna preferenser då det gäller formerna för instrumentalundervisningen. För, som det står i undersökningen, "vem vill slita med tonbildningen på en klarinet när musikdatorn kan producera samma toner som dessutom kompletteras med komp på en enda gång?"

Dessutom vidgas självkritiken med en frågeställning som gäller själva målet med undervisningen. Är det processen eller resultatet, eller förenklat uttytt, repetitionen eller konserten som är viktigast, sett ur ett ungdomsperspektiv? Frågan formuleras bl.a så här: "Har individen ett utrymme i det kollektiva skapandet eller är den förestående konserten överordnad?" Undersökningen är ambitiös och söker med all rätt att omfatta vida och problematiska fält. Dock tycks seendet av den musikaliska skogen skymmas av en för undersökningen fatal samling träd.

SMOK kommer genom undersökningens enkät bland ungdomar i åldrarna 13-20 år fram till att ungdomar vill ha roligt när de spelar. Och de vill spela musik de tycker om. Varken särskilt förvånande eller kontroversiellt som resultat betraktat.

Mer förvånande är kanske det som står att läsa såväl mellan raderna som i klartext i undersökningen. Det målas implicit upp en mur mellan det så kallade "traditionella musiklivet" och det musikliv som ungdomarna önskar, som är "en källa till egen lust och glädje". Eller för att sammanfatta ett par synpunkter som framfördes under presentationen av undersökningen på Nybrokajen 11 i Stockholm: De som undervisar på orkesterinstrument i genrer som ungdomarna inte känner till och gillar är torrbollar - delar av ett etablissemang som ungdomarna vill göra uppror mot.

Mot konstmusikens påstådda dominans

i musik- och kulturskolan ställer man begreppet "mångfald". Att uppmontra "mångfald" ska alltså lösa den kreativa kris som Kommunala Musikskolan står inför.

Mångfald betyder alltså -om jag förstår SMOKs definition rätt- att utgå ifrån det ungdomarna redan vet; ungdomarnas eget stora musikintresse. Och SMOK har också sett anledningarna till musikintresset: "Man kan tänka sig flera faktorer som genererar detta stora intresse. Media spelar givetvis en stor roll, utvecklingen går snabbt och musiktävlingsprogrammen i tv blir fler och fler. Radiostationer med hitkaraktär och mer musik än prat ökar i omfattning, och den globala musikindustrin drar sitt strå till stacken[...]"

Fotograf: Sofia Ekström © PRESSENS BILD

Man skulle kunna lägga till att musiksalarna på de helt vanliga skolorna sedan många år ser ut som replokaler för rockband.

Trots denna relativa klarsyn på betydelsen av dessa faktorer, så väljer SMOK att inte betrakta det kritiskt. Kan det vara så (o, politiskt inkorrekt tanke) att den mångfald som återspeglas i ungdomarnas intresse inte speglar någon verklig musikalisk mångfald? Musikaliskt sett är det nämligen endast några få av musikens oräkneliga beståndsdelar som permuteras i det säljbart oändliga, i det musikaliskt globala nätverk som omger ungdomarna. Och i det mediala och kommersiella landskap som definierar denna version av musikalisk mångfald får naturligtvis klarinetten och dess tonbildning en tämligen undanträngd plats.

Det enda verkliga etablissemang på musikens område med makt och (ekonomiska) medel att påverka idag, är den så kallade musikindustrin och de 5 största skivbolagen. De förment upproriska hip-hoparna klär sig i hårt marknadsförda märkeskläder;

många har dessutom en egen marknadsföringsbudget som vida överstiger t.ex Kulturrådets stöd för fria grupper. Fuck the "kulturetablissemang", alltså...

Det största hotet mot den kulturella mångfalden är idag de krafter som vill betrakta kulturen som handelsvara; på sikt skulle det i detta scenario kunna betraktas som ett konkurrensbrott att från statligt och kommunalt håll stödja inhemsk kultur.

I ett läge där alltså den verkliga mångfalden är hotad globalt sett och den kulturella nivelleringen står och lurar, ser jag det som ytterst oroande att SMOK kostar på sig att skriva bland annat denna svepande formulering: "Den enskilde musikläraren förväntas leverera nya orkestermedlemmar till den lokala amatör-orkestern och musikhögskolorna har som mål att leverera den perfekta musikern ur ett smalt västerländskt perspektiv." SMOK levererar alltså hellre gödkalvar åt musikindustrin än åt det lokala musiklivets mångfald.

Läsarten är alltså: ett enormt musikaliskt fält som har en mer än tusenårig tradition av reflekterande, av uppror, subtiliteter och grovheter sida vid sida, och som i sin helhet är bärare av djupt humanistiska värden - resultatet av oräkneliga mångkulturella möten - är nu att betrakta som smalt.

Denna uppfattning kan väl inte delas av SMOKs medlemmar generellt, även om man har bingolottos Lasse Kronér som ambassadör?

Befäst istället musikskolan som ett reellt alternativ till mediebruset, en plats för det oväntade musikaliska mötet. Jag skulle gärna se en mångfald som manar till reflektion om musikens möjligheter, i skapande och musicerande. I mötet med det okända uppstår lust och inspiration. Och jag är övertygad om att många musiklärare ute i landet, som brinner för musikens hela dynamik, delar min uppfattning. Självklart är att man behöver se över hur man undervisar, med vilket innehåll och under vilka förutsättningar. Men det vi minst behöver är en marknadsorienterad musikskola. Öka istället timtilldelningen för musikämnet i skolan och slå vakt om det reflekterande förhållningssättet till musiken även i musikskolan. Det andra sköter sig självt!

Fredrik Österling
tonsättare och förbundssekreterare i FST

MAGMA

Festivalen *Nordiska Musikdagar* (NMD) var denna gång utlokaliserad till Berlin och gick av stapeln under den sista veckan i november under namnet *Magma*.

NMD är en mycket gammal institution som startade redan 1888. Efter andra världskriget, har NMD fungerat som en biennal och arrangörskapet har roterat mellan de fem nordiska länderna med Nordisk Komponistråd (NKR) som huvudman. Det arrangerande landet denna gång var Norge, som tog initiativ till att för första gången i NMDs historia lägga festivalen i ett utomnordiskt land mitt i Europa; närmare bestämt i Berlin, som ju är omvitnat fullt av kulturell och musikalisk aktivitet. Speciellt för detta års festival var också att en konstnärlig ledare, Rolf Gupta, utsågs som själv kunde välja repertoar till skillnad från vad som varit fallet under tidigare år, då bara de valda juryverken varit programsatta. Vad detta inneburit för festivalen ska utvärderas inom Nordisk Komponistråd, och en arbetsgrupp har utsetts som ska se hur NMD kan utvecklas och förändras. Erfarenheter från detta och tidigare år ska tas med, tillsammans med de nya idéer som kommit fram bland annat på det Visbyseminarium som NKR ordnade i början av hösten.

Även om Magmafestivalen nästan inte innehöll några uruppföranden, var de flesta av verken i det späckade programmet ändå relativt nykomponerade, många från sent

Kent Olofsson och Avanti

Berliner Philharmonie © Berliner Philharmonie

90-tal och framåt. Det var en förmån att få lyssna till denna mängd av mycket bra konstmusik framfört av skickliga musiker och ensembler. Alltifrån symfoniorkestrarna, (t ex den danska national-orkestrern som öppnade Magma med Anders Hultqvists *Time and the Bell*), över t ex Scharoun Ensemble Berlin, Cikada, Caput, och till den skickliga stråckkvartetten Vertavo som med inlevelse spelade bl a *Nunatak* av Jonas Bohlin. Radiokören och Kroumatas konserter, var förutom utmärkta framföranden av intressant musik, också klangligt välbehövliga avvikelser mitt bland alla kammarensembleverk.

Jag uppskattade också mycket att sitta på klubben Tränenpalats och lyssna på bland annat Jens Hedmans elektroakustiska verk i en lite annorlunda festivalmiljö. I Kaiser-Friedrichkyrkan framfördes ett kraftfullt orgelverk av den nyss bortgångne Arne Mellnäs och vid samma tillfälle hölls också en gripande tyst minut för att hedra hans minne.

När man nu hade lagt NMD i Berlin, tycker jag personligen att man kunde ha passat på att flytta ut mycket av kammarmusiken från de mer traditionella miljöerna. I en hel vecka växlade kammarmusiken mellan två konsertlokaler; Berlins kammar-musiksal i Filharmonin och Otto-Braun saal. Kammarmusiken kan ju fungera väl i andra konsertmiljöer där man också kan nå en ny publik. Detta speciellt i en stad som Berlin som innehåller många mötesplatser för den samtida konsten.

Norden presenterade många musikaliska stilar för Berlin; alltifrån musik med rötter

i en mellaneuropeisk modernistisk tradition, romantisk minimalism och utåtriktade solokonserter, till elektroakustiska verk och improvisation. En viktig fråga är hur många av berlinarna som Magmaarrangörerna verkligen fick med i publiken, något som senare statistik får klargöra.

Sammanfattningsvis tycker jag att de svenska verken var genomgående kompositionsmässigt självständiga i förhållande till de stora trenderna, och stack med förtjänst ut i ett, annars inom varje program, ibland lite väl enhetligt musikval. Varför de svenska verken var så få i jämförelse med de övriga, finns det enligt Rolf Gupta ekonomiska svar på, d v s svårigheten att få stöd i Sverige till ensembler som reser utomlands och deltar i en nordiskt administrerad festival i Berlin. Men svaret måste också ligga hos den konstnärliga festivalledningens bristande kunskap om svenska verk, eftersom man mycket väl kunde ha planterat fler hos de ensembler som var med på festivalen. Till exempel fanns inte en enda svensk kvinnlig tonsättare representerad, trots att flera mycket aktiva finns i musiklivet i dag. Denna kritik uttalar jag inte i egen sak, utan utifrån en irritation över en programläggning som i detta fall visade sig vara totalt omodern.

Jonas Bohlin

Text: Marie Samuelsson
Foto: Thomas Riesler

PORTO
BETALT

Föreningen svenska tonsättare
Box 273 27
102 54 Stockholm

KONSERTER OCH URUPPFÖRANDEN

DECEMBER

- 02-04** Anders Nilsson, *Concerto grosso*, Rascherkvartettern
Dortmunds filharmoniska orkester, Dortmund
- 03** Daniel Börtz, *En gycklares berättelser*,
Tonsättarträff, Café och galleri Aguéli, Sthlm
- 04** Erik Förare, *Speldrag-dragspel*, Stockholms saxofonkvartett,
Fylkingen Stockholm, Uruppförande
- 06** Karin Rehnqvist, *On the Far Side*, M Fröst, Skottska
kammarorkestern, Glasgow, Uruppförande
- 17** Jan Yngwe, *Änglanatt*, Kammarkören Pro Musica,
Göteborg, Uruppförande
- 17** Zbigniew Karkowski, *Off-blank*, Orchestre royaume de
Wallonie, Lille Frankrike, Uruppförande

JANUARI

- 05** Håkan Larsson, *Angesicht in Angesicht*, Duo Gelland Stora
Filharmoniska salen Berlin. Uruppförande
- 13** Jan Carlstedt, *Tomis: metamorfoser f stråckkvartett*,
Musikaliska akademiens stora sal Stockholm, Uruppförande
- 15-16** Anders Nilsson, *Symfoni no 2*, N Willén, Kgl
Filharmonikerna, Konserthuset Stockholm, Uruppförande
- 16** Hans Gefors, *Melodin är musikens hologram*, Tonsättarträff,
Café och galleri Aguéli, Sthlm 19.00
- 17** Daniel Nelson, *Klarinettkonsert*, Västerås Sinfonietta,
N Andersson, dir R Goodman, Västerås Konserthus 19.30
- 17** Folke Rabe, *L'assuolo caprese*, Stockholms Kammarbrass,
SR:s Symfoniorkester, Thierry Fischer, Berwald-
hallen, Sthlm, Uruppförande
- 18** Ingvar Lidholm, *... a riveder le stelle*, Eric Ericsons
Kammarkör, dir S Parkman, Berwaldhallen, Stockholm
- 18** Sven-David Sandström, *Vän! I förödelsens stund*, ur
Drömmar, Eric Ericsons Kammarkör, dir S Parkman,
Berwaldhallen, Stockholm
- 24** Karin Rehnqvist, *Davids Nimm*, London Sinfonietta,
Queen Elizabeth Hall, London

- 28** Johannes Jansson, *Sonata*, A Norberg, M Bergström,
Stockholm, Uruppförande
- 29** Rolf Martinsson, *Bridge*, H Hardenberger, Helsingfors
Filharmoniska orkester, Leif Segerstam, Finlandiahuset,
Helsingfors (Turné i Tyskland 1 - 16 februari, bla Augsburg,
Nürnberg, Düsseldorf)

FEBRUARI

- 02** Kjell Perder, *Lux aeterna*, Gustaf Sjökvists Kammarkör,
Storkyrkan, Stockholm, Uruppförande
- 03** Victor Varela, *Axle-asimétrica I*, E Duke-Kirkpatrick, Cal
Arts New Century Players, David Rosenboom, Zipper
Concert Hall, Los Angeles, Uruppförande
- 06** Mats O Hansson, *Shadow Dance*, Catalyst Ensemble,
St. Pauls Hall, Huddersfield, England, Uruppförande
- 13** Catharina Backman, *Madrigal*, Västerås Sinfonietta, Västerås
Kammarkör, dir H Koivula, Västerås Konserthus,
19.30 Uruppförande, även 14 Nybrokajen 11 Sthlm
- 13** Sven-David Sandström, *Four pieces*, Östgöta blåsar-
symfoniker, Linköping, Uruppförande
- 15-23** Joakim Sandgren, *Souvenir I* for 15 strings, Musica Vitae,
Uruppförande (turné)
- 16-22** *Festivalen Stockholm New Music* Kulturhuset, Nalen,
Dansens hus, Nybrokajen 11, Konserthuset och
Berwaldhallen. Stycken av bl a Zwedberg, Feiler, Chini,
Sönstevold, Schuback, M Lindström, M Persson,
Mårtensson. Se www.rikskonserter.se för närmare program.
- 18** Rolf Martinsson, *Bridge*, H Hardenberger, Helsingfors
Filharmoniska orkester, Leif Segerstam, Philharmonie,
Berlin
- 22** Anders Hillborg, *The dreaming river*, Kungliga
Filharmonikerna, dir N Järvi, Konserthuset Sthlm 15.00
- 22** Per Mårtensson, *Fagottkonsert*, K Sönstevold, dir J-P Saraste,
Berwaldhallen, Stockholm, Uruppförande
- 27** Rolf Martinsson *A.S. In Memoriam*, Malmö Symfoniork,
M Venzago, Malmö konserthus